

A lap szellemi részét illető közlemények a lap szerkesztőségéhez intézendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10.— K.
Félévre 5.— K.
Negyedévre . . . 2-50 K.
Egyes szám ára 20 fill.

GYERGYÓ

A szerkesztésért felelős: Sándory Mihály. Főmunkatárs: Dr. Novák Albert. — Megjelenik vasárnap reggel.

HIRDETÉNYEK DIJA:
1 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 30 fill.

Nyilttér
soronként 50 fillér.

Hirdetéseket a kiadóhivata
vesz fel.

Az osztrák minisztertanács szavaz.

Lejtőre jutottunk. Sőt már úgy megindultunk lefelé, hogy ember legyen, aki megállítani képes lesz.

Kormányrendszerünk sógor-koma főispánjaival úgy kiélelmezte az országot, hogy az 1916. évi termés szemben mostani ötven százalékkal jobb termésünk mellett ma, mikor legnagyobb bőségben kellene lennie, a lisztadagokat leszállította olyan kis mennyiségre, mely az élet megtartását alig biztosítja és semmi biztosítékot nem tud nyújtani a tekintetben, hogy a leszállított lisztmennyiségeket valóban megkapni fogjuk.

A választójogos miniszterium hatalmon osztozkodása és a választójog erőszakos összeállításán kívül valóban semmit nem tett. Ennek a semmit nem tévésnek már most súlyos csapásai mutatkoznak.

Közelelmezésünk rossz, pedig a magyar nép ezt kívánja biztosítottat látni. Ma csak erről, a békéről, a haza biztonságáról beszél. Általános választójogról Budapest szociálistái és az ország miniszterei beszélnek.

A béke tekintetében minden jel azt mutatja, hogy az mindenféle béke lehet, csak magyar béke nem.

A csehek önálló államiságuk hiánya dacára hangos szóval követelik, hogy a béketárgyalásokon mint nemzet vegyenek részt és a mi koalíciós kormányunk Magyarország önállósága dacára sem merészeli kiejteni, hogy a béketárgyalásokon miniszterelnöke útján a magyar béke megcsinálása érdekében részt akar venni, mert a magyar miniszterelnöknek ma a béketárgyalásokon kellene lennie.

Ki gondolt az új kormányrendszer előtt arra, hogy a magyar miniszterelnök nélkül tárgyalják a békét, hiszen már meggyőződésünk volt, hogy a békét nemcsak minket illetően, hanem a monarchia békéjét is a magyar miniszterelnök fogja megkötni.

Sajnálatos csalódás következett. A békét a tőlünk elkedvetlenített német szövetségesünk tárgyalja egyrészt és a mi békénket Ausztria.

Az osztrák békekötéstől pedig a ma született gyermek is tudja, hogy abból ránk a haszonnak még árnyéka sem vetődik.

Amíg a létkérdések fölött döntő béketárgyalások folynak, miniszteriumunk mintha nem tudná, hatalmon maradáson fáradozik és könyörögni Bécsbe jár.

A különböző szláv fajokból álló Ausztria, melynek alapjai már inognak, nemzetünk ámulatára újból ur lett felettünk és ma, midőn a háboruban súlyosan elvéreztünk, csak kegyelme szerint szabad élnünk.

A valóban önálló, független Magyarország ilyen hadsereggel már minden magyar ember előtt biztosítottak látszott. És ma tanácstalanul nézünk szét, vajjon mi történhetett, hogy még álmunkban sem láthatjuk azt.

Önkéntelenül jön eszünkbe, hogy gyengéknek kell lennünk, mert még a mai Ausztria is ur lehetett felettünk.

Ausztria jól ismeri a mi hatalomra törekvő urainkat. Jól tudja, hogy a bársonyszékbe törő negyvennyolcas kurucokkal kell neki az osztrákok javára mindazokat az előnyöket megcsinálni, melyekre a munkapárt hajlandó nem volt.

A mai koalíciónak köszönhetjük az osztrák parlamentnek működését, melynek minden tagja nyilvánosan, az egész világ előtt Magyarországnak feldarabolásáról beszél.

A mai koalíció legnegyvennyolcasabb gróf Károlyija hatalomra kínálkozásában jelentette ki, hogy nekik az önálló magyar hadsereg nem fontos.

A mai koalíció negyvennyolcasai szavazták le az önálló bankot és önálló vámterületet.

A mai koalíciós kormány juttatta az önálló magyar hadsereg ügyét oda, hogy az osztrák generálisokkal és osztrák minisztertanáccsal szavaztatták le.

Milyen köze van a magyar hadsereg ügyéhez az osztrák generálisoknak és milyen köze van ahhoz az osztrák minisztertanácsnak?

A magyar hadsereg ügye kizárólagosan a magyar nemzet ügye. A magyar nemzet osztatlanul követeli a magyar hadsereg létesítését és a közös hadsereg megszüntetését.

Súlyos bűn terheli azért a mai koalíciót, hogy a magyar hadsereg ügyét abba a helyzetbe juttatta, hogy a felett idegen állam hatalmi szervei, az osztrák minisztertanács és osztrák generálisok szavazhattak, sőt hozzá le is szavazták.

Jogosan kérdezzük az új koalíciótól, hogyha az általuk gyűlölt munkapárt úgy élelmezte volna az országot, mint a több termésből ők, a magyar hadsereget osztrákokkal szavaztatta volna le, avagy a csehek nyelvöltögetései alatta történtek volna meg, vajjon hagyott volna-e egy összetörten padot a képviselőházban?

Nem sokat vártunk az új koalíciótól, de arra még sem gondoltunk, hogy országunk javaival ilyen káros politizálás és gazdálkodás történjék.

Dr. Lázár János †

Dr. Lázár János nyugalmazott főszolgabíró és családjának sorsáról a hazatért internáltak igen elszomorító híreket hoztak.

Dr. Lázár János az oláh betörés alatt itthon maradt, a minek legfőbb oka az volt, hogy nehéz családját, elsősorban 60 éves édesanyját nem akarta magára hagyni, ezek elszállítására pedig a meglepetésszerű orvttámadás folytán idő már nem volt.

Az oláh uralom alatt Tölgyesen lakott a család és átszenvedte annak minden nyomorúságát. A menekülő oláh csapatok azután magukkal hurcolták dr. Lázár Jánost, 90 éves édesanyját, István nevű bátyját és Irma hugát.

A teljesen kifosztott család szenvedése ezek után leirhatatlan volt s bárha a többi internált — közöttük elsősorban Csató József békási jegyző — tehetségükhöz képest anyagilag is támogatták a családot, a legnagyobb nélkülöz-

ések között tengették életüket és a magas műveltségű, áldott lelkű dr. Lázár János az utszélén gyűjtögette a fahulladékot és cipelte a hátán, hogy édesanyját a téli hidegben a megfagyástól megóvjva.

A sok szenvedést nem sokáig bírták ki és márciusban az öreg urnó, ki egész életét a jótekonyságnak szentelte, maga volt a megtestesült uriság és jóság, belehalt a szenvedésekbe és 1917. novemberében követte őt hű fia, dr. Lázár János.

Könnyen elmenekülhetett volna a betörés elől, de a fiui szeretet, a gyermeki hűség visszatartotta őt, nem akart menekülni anyja nélkül és ennek a szent kötelességének lett vértanújává.

Egy mintaszerű élet szállt a hőslélekű dr. Lázár Jánossal sirba, a ki egész életén át az igaz utról egy perere sem tért le: lelkes hazafi, kötelességtudó hivatalnok és minden ízében egyeneslelkű, becsületes ember volt, a ki a legnagyobb áldozattól sem riadt vissza, ha arról volt szó, hogy a közérdeket és szeretett hazáját szolgálja. — Élettörténete mindnyájunk részére egy fenséges, követésre méltó példát nyújt és nem hiszem akadna egy ember a számtalan ismerősei között, ki szomorú elhunytja miatt őszinte könnyeket ne hullatna; nem hiszem, hogy volna valaki, aki róla a legjobbnál egyebet mondani tudna.

Áldott legyen emléke!

Törvényhatósági közgyűlés.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága hétfőn, január 21-én délelőtt 9 órakor a múlt évi nyári közgyűlés pótlásaképpen(?) rendes közgyűlést tart.

A közgyűlés tárgysorozatában a szentesített törvények kihirdetése és a virilis névjegyzék bemutatása után következik az árvaszéki elnök, a kászonalsziki főszolgabíró és egy szolgabíró választása, valamint a választások következtében megüresendő állások választás útján leendő betöltése.

A választások előkészítésére, illetve egyöntetű állásfoglalás érdekében e hó 15-én Csikszeredában, a főispán elnökle alatt jelölő értekezlet volt, mely értekezleten Gyergyóból dr. Balás Elek, Blénesy Albert, Oláh Alajos, Páll József, Péterfy Lőrinc és dr. Tódor Béla vettek részt.

Elnöklő főispán ismertette a beérkezett pályázatokat, közölte, hogy a kászonalsziki főszolgabírói állásra Wellman Géza tb. főszolgabíró és Eröss József vármegyei aljegyző pályáznak. Ezekkel szemben javasolta, hogy a kászonalsziki járásnak 8 éven át volt szolgabírója jelenleg hadifogoly Gábor János szolgabíró tekintessék hivatalos jelöltnek.

Az árvaszéki elnöki állásra szintén ketten pályáztak: dr. Élthes Gyula és Csiszer Imre. A megjelent bizottsági tagok többsége dr. Élthes Gyula mellett foglalt állást, de arra való tekintettel, hogy egyesek Csiszer Imre jelölését is kívánták, az értekezlet az elnöki, mint a kászonalsziki főszolgabírói állásra való jelölést nyílt kérdésnek hagyta.

Az árvaszéki elnöki állásra az értekezlet egyhangulag Domokos Sándor vm. aljegyzőt, vármegyei aljegyzőnek Kovács Árpád szolgabíró jelölte. A három üresedésben levő szolgabírói állásra ugyancsak egyhangulag dr. Tamás Lázár, dr. Sipos Lázár és Szemere László jelöltettek.

Észerint a közgyűlésen lesz hivatalos és nem hivatalos szavazólista.

A közgyűlés további pontjai bizottságok megalakítása, illetve kiegészítése, társhatóságok átiratai, személyi, községi ügyek, a magánjavak ügyei.

Az indítványok cím alatt foglal helyet a

közgyűlésnek reánk nézve legfontosabb tárgya: Szabó György és társai indítványa Gyergyó-vármegye megalakítása tárgyában. A jelek szerint a vármegyénél Gyergyó önállósítása nem fog nehézséget okozni; a továbbiakat pedig a jövő fogja meghozni.

Gabonafélék rekvirálása.

Városunkban az újabb gabonarekvirálás szerdán, f. hó 23-án veszi kezdetét. A rekvirálást a polgári hatóság katonai segédlettel, házról-házra járva fogja végezni.

Kívánatos, hogy a felesleges termények beszolgáltatása simán és gyorsan történjék, azért ajánlatos, hogy minden gazda, akinek felesleges terménye van, a terményt lehetőleg lemérve készítse elő. De akinek beszolgáltatni való, felesleges terménye nincs is, helyesen teszi, ha a birtokában levő szemes terményeket szintén lemérve készíti elő.

Tudvalevőleg minden terménytulajdonos jogosítva van a házi és gazdasági szükségletét visszatartani; ez a mennyiség semmi körülmények között el nem vihető.

Joga van úgy a saját, valamint vele egy háztartásban levő családtagjai, házi és gazdasági cselédei, valamint a gazdasági és kerti munkák elvégzésére szükséges és a rekvirálási rendeletben megállapított számú napszamosok részére ez évi augusztus 15-ig szükséges kenyérmagvakat vagy lisztet visszatartani. Ugy ezt, mint a szintén rendeletileg megállapított vetőmagszükségletét elrekvirálni nem lehet.

Minden tulajdonos visszatarthat ez évi augusztus hó 15-ig való ellátásra buza, rozs, kétszeres és árpából együttvéve:

15 éven felüli férfimunkás részére havonként és fejenként 10 kgr., tehát egyenként 70 kgr. szemet, vagy 56 kgr. lisztet;

egyéb nehéz munkás részére havi 11 kgr. szemet, aug. 15-ig 77 kgr. szemet vagy 62 kgr. lisztet.

Östermelő vagy családtagja, könnyű testi munkások és ezek családtagjai részére, valamint azok részére, kik szükségletüket vásárlási igazolvány alapján szerezték be, havi 9 kgr. szemet, aug. 15-ig 63 kgr. szemet vagy 51 kgr. lisztet;

akik hatóság útján láttatnak el, havi 6 kgr. szemet, aug. 15-ig 42 kgr. szemet vagy 35 kgr. lisztet.

Gazdasági munkások részére visszatartható egy katasztrális hold után: kalászosnál 10, tengerinél 14, burgonya és takarmányrépánál 16 és végül rét és kaszáló után 6 napszamos számítva. Tehát annyiszor 10, 14, 16 vagy 6 napszamos után, ahány kat. hold művelés alatt levő földje vagy kaszálója van az illető gazdának.

A vetés céljára visszatartható vetőmagmennyiség a rendeletben olyan alacsony van megszabva, hogy ily mennyiség elvetése a mi földjeinkben teljes sikertelenséggel járna. Ez okból városunk polgármestere a rekvirálás megkezdése előtt a visszatartható vetőmagmennyiségének viszonyainak megfelelő megállapítását, illetve a rendeletben közölt mennyiségek felemelését fogja indokolt előterjesztésben kérni az erre illetékes vármegyei hatóságoknál. Ennek mennyisége különben a rendelet szerint következő: tavaszbuzából 100, rozsából 110, árpából 100, zabból 90, zabos bükkönyből 90, kétszeresből 80 kgr. kat. holdanként. Őszi vetőmag nem tartható vissza.

Intézkedik még a rendelet lovak és apaállatok részére visszatartható zab vagy tengeri mennyiségéről. Utóbbi nálunk nem jöhet számításba, mert nincs; zabból visszatartható ez évi április 30-ig terjedő időre igásló részére 160 kgr., állandó nehéz munkát végző ló részére 250 kgr., ugyanilyen hidegvérű ló részére 350 kgr. zab.

Hágó bikák részére ápr. 30-ig 250 kgr.; féléven aluli borjúk részére az elválasztástól féléves korig napi 50 dkgr. zab vagy árpa tartható vissza.

Malačnévelésre tenyészkocánként 50 kgr. árpa tartható vissza.

H I R E K.

— **Királyi köszönet.** Ófelsége a VII-ik magyar hadikölesön eredményéért a miniszterelnökhöz intézett leiratában mondott bensőségteljes elismerő köszönetet. A magas leirat többek között így szól:

„Mindenekelőtt a magyar korona országai összes lakosságának mondok köszönetet, hogy felhívásomat követve, oly lelkesen felkarolta a hadikölesön ügyét s ezáltal őseitől öröklött törhetetlen királyhűségének és lángoló hazaszeregetének újból fényes tanujelét adta.

Tolmácsolja meleg királyi köszönetemet a bankoknak, takarékpénztáraknak, szövetkezeteknek és biztosító intézeteknek is, melyek a legutóbbi hadikölesön lebonyolítása körül ismét kiváló érdemeket szereztek és mindazoknak, akik példás áldozatkészséggel és hazafias lelkesedéssel vettek részt a toborzás munkájában, főleg a lelkeskedő papságnak és a tanítói karának, továbbá a sajtónak, amely nehéz körülmények között eredményesen támogatta ezt a jelentőségteljes mozgalmat.“

— **Csendőrkülönítmény városunkban.** Hirt adtunk, hogy különleges helyzetünk miatt közbiztonsági állapotaink nagyon megrendültek. A napirenden levő betörésekkel szemben 3 főből álló rendőrségünk tehetetlenül áll. Értesülésünk szerint a mutatkozó bajok orvoslására a városi hatóság főispánunk útján egy csendőrkülönítmény felállítását kérelmezte. Az előterjesztésnek meg is van az eredménye. A város polgármestere az illetékes katonai parancsnokságokkal a részletkérdésekben megállapodásra jutott és így mi sem áll utjában annak, hogy a 41 főből álló városi csendőrség egy pár nap múlva meg ne kezdhesse eredményes működését.

— **Leszállított lisztadagok.** A határozatlanság, hozzánemértés, fejetlen kapkodás, amely kormányunk egész ténykedését jellemzi, a népelelmezés terén is meghozta nem kívánatos eredményét: vármegyénk alispánja kénytelen volt az ellátatlan lakosság lisztadagjait személyenként 5 és 4 kgrmra leszállítani. A városi lakosság lisztadagja havonként és személyenként 5 kgr., a községi lakosságé négy kgr. lesz már e hónap második felétől kezdve. Ez a leszállítás annál súlyosabban érinti a vidékünk lakosságát, mert hiányában van minden liszt-pótló hüvelyes terménynek. A hétfői közgyűlésen a lisztadagok leszállítása ellen, általában népelelmezésünk javítása érdekében Szabó György főesperes ur fel fog szólni; városunk polgármestere pedig úgy a vármegye főispánjához, mint az alispánhoz is írásos előterjesztést fog e tárgyban tenni.

— **Hadisegély.** A hadisegélyek felemelése iránt intézkedő 480.000 sz. miniszteri rendelet a városi hatósághoz már megérkezett és értesülésünk szerint a felemelés iránti eljárást már a jövő héten megkezdik. — A rendelet legfontosabb része a hadisegély felemelése s az eddigtilt eltérőleg a hadisegélyek — tekintet nélkül a bevonult béke idején való kereseti viszonyaira — havi járulékokban lesznek országszerte egyenlő mértékben megállapítva. A nálunk érvényes kulcs szerint a következő táblázat irányadó: 1 családtag részére havi 42 kor., 2 családtag részére havi 71 kor., 3 családtag részére havi 95 kor.; lakbérsegély havi 20 korona; 4 családtag részére 118 kor., 5 családtag részére havi 135 kor., 6 családtag részére havi 150 kor.; lakbérsegély havi 30 korona; 7 családtag részére havi 165 kor., 8 családtag részére havi 180 kor., 9 családtag részére havi 195 kor.; lakbérsegély havi 40 korona; 10 családtag részére havi 210 kor., tiznél több családtag részére havi 220 kor. és havi 50 K lakbérsegély. Lakbérsegélyt az is kaphat, a ki saját házában lakik ugyan, azonban háza annyira és nyilvánvalóan meg van terhelve, hogy a teherviselés ugyszólva a házbérfizetéssel egy elbírálás alá eshetik. Mivel az új rendelet szerint a megállapítást nem a pénzügyigazgatóság, hanem a viszonyokkal teljesen ismerős polgármester ez végzi a képviselőtestület

által választandó véleményező bizottság javaslata alapján, alapos reményünk van, hogy a sok panasz az új rendszer mellett meg fog szünni.

— **A székelység tönkretétele.** A „Székely Nép“ írja a következőket:

„Már eddig is számtalanszor kellett a nyilvánosság előtt panaszkodnunk arról a méltatlan elbánásról, a melyben a legtöbbit szenvedett székelységet részesítik. A mi azonban most megy, az már nem egyéb, mint a székelység erőszakos tönkretétele. Pozitív tudomásunk van róla, hogy a magasabb fórumok akarata és rendelkezése ellenére a hétfői vásáron erőszakkal, potom áron rekvirálták el a szarvasmarhákat, nem nézve, hogy fejősek, borjasok, vagy nem. Ezzel az egyes állattulajdonosoknak, a kik drága pénzen vették meg állataikat, most, hogy a takarmányhiány miatt kényszerülnek eladni, tetemes károkat szenvednek. Illetékes tényező kijelentése szerint, ha ez a brutális székelypusztítás meg nem szűnik, rövidesen összeomlik a székely gazdasági élet. Így fest a valóságban a székelység regenerálása. Az utolsó órákban követeljük a hivatalos tényezőktől, hogy azonnal vessenek véget annak a rekvirálásnak, amely az ellenséges betörés kárait megismétli. Végezetre pedig feltezzük a legkínosabb kérdést: miért történik ez csak Háromszék megyében és miért vannak az efféle rekvirálástól megkímélve a nemzetiségi vármegyék?“

Hogy a nemzetiségi vármegyék megvanak-e kímélve az állatrekvirálástól, nem tudjuk; de abban az irányban megnyugtathatjuk igen tisztelt lapársunkat, hogy a kormány nemcsak Háromszék székelységére terjesztette ki ily irányu gondoskodását, hanem Csikvármegye lakosságára is.

— **Táncmulatság.** A gyergyószentmiklósi iparos ifjuság Orel Dezső polgármester védnöksége alatt f. hó 26-án, szombaton a Szilágyi-szálloda nagytermében részben jótékony célra zártkörű táncmulatságot rendez. A táncmulatság kezdete este 8 órakor. Belépti díj személyenként 4 K, családjegy 10 korona.

— **Alkalmatlanok behívása.** Rövid időn belül a honvédelmi minisztertől egy körrendelet fog megjelenni, mely szerint a politikai hatóságoknak meghatározott számú alkalmatlan egyént kell behívniok, és rendelkezésre bocsátaniok. Az „alkalmatlanok“ beosztásának az a célja, hogy a mögöttes országgrészen levő alkalmasokat arcvonalszolgálatra, tehát haretéri, illetve az őrszolgálatosokat a hadtápszolgálatra leendő alkalmazásra felváltsák.

— **Rendelet a cukor fejkvótájáról.** Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető miniszter rendelete szerint a cukor országos fejkvótája havonta átlagban 500 gr.-ot meg nem haladhat. Ez az országos átlagfejkvóta nem azt jelenti, hogy a népesség minden rétegének ennyibe kell részesülnie, hanem a miként az eddig is történt, a hatóság mérlegelni tartozik a fogyasztók életviszonyait olyképpen, hogy a normális időben is több cukrot fogyasztó lakosság nagyobb, a kisebb cukorfogyasztók részére pedig kisebb fejadagok állapítandók meg.

— **A lipcsei tavaszi mintavásár** ez évben március 3-án kezdődik. Azok a kereskedők és iparosok, a kik ezt a mintavásárt meglátogatni óhajtják, ebbeli szándékukat sietve jelentsék be a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamaránál, hogy részükre a nyújtandó kedvezményeket kieszközölhesse és lakást biztosítson.

— **Felemelik a rokkantak járulékát.** A katonai nyugdíjtörvény bejelentett revíziója kapcsán rendezik a rokkantak ellátásának ügyét is. A rokkant járulékokat olyan régen állapították meg, hogy azok a mai életviszonyokra már nem alkalmazhatók. A járulékokat tehát megfelelő mértékben felemelik. Ebben az ügyben most folynak a tárgyalások egyrészt a pénzügyministerium és a hadügyministerium, másrészt pedig az Országos Hadigondozó Hivatal között. A kérdést a legrövidebb időn belül megoldják.

Laptulajdonos és kiadó:
Sándory Mihály Gyergyószentmiklós.